

ASIAKASPOLAR

ENERGIAPOLARIN JA ROVAKAIRAN ASIAKASLEHTI

1 | 2012

ROVAKAIRAN OMAT SIVUT
KESKIAUKEAMALLA

YSTÄVÄÄ
TARVITAAN
AINA

Energiapolarin tuoteperheissä
uudistuksia
**HINTAKATOLLINEN SPOT
JA LAPPILAISTEN
OMA TAKUU**

sivut 6-7

**PYROTEKNIikka EI
OLE ENERGIASYÖPPÖ**
Säästöhaasteessa Lordi

sivu 31

**TAPANI JA HANNU
OPETTIVAT
VARAUTUMISTA
SUURHÄIRIÖIHIN**

Tykkylumi ja myrskyt katkovat sähköjä

KESKIAUKEAMALLA

TOIMITUSJOHTAJAN katsaus

Mennyt vuosi oli hyvä Rovakairalle ja toivottavasti myös yhtiömme asiakkaille. Asiakashintamme olivat entiseen tapaan eräät Suomen edullisimmista. Sähkön siirtomäärä laski vuositasolla noin 4 % ; sähköä siirrettiin asiakkaillemme lähes 607 miljoonaa kilowattituntia. Vuosien 2009 ja 2010 aikana koettiin valtakunnan mittakaavassakin poikkeuksellinen lähes 25 % siirtomäärän kasvu. Kasvunäkymät nimenomaan kaivosteollisuuden mukanaan tuoman taloudellisen virkistymisen myötä ovat lähivuosina edelleen varsin valoisat. Siirtomäärän lasku viime vuonna osoittaa, että vuosi oli poikkeuksellisen lämmin. Tämä on pienentänyt erityisesti sähkölämmittäjien vuosikulutuksia.

Erityisen ilahduttavaa on, että talouden positiiviset vireet ovat vahvat kaikissa toimialueemme kunnissa Rovaniemellä, Kittilässä ja Sodankylässä. Matkailu kehittyi, kaivosteollisuus on jo valtakunnan tasollakin yksi mahdollisista kasvun vetureista ja pohjoiset liikenneväyliin liittyvät hankkeetkin alkavat olla toiveiden sijasta realistisia ja kannattavia investointimahdollisuuksia.

Sähkön laatu pysyi hyvänä, keskimääräinen vioista aiheutuva keskeytysaika asiakasta kohden oli vajaa kaksi tuntia vuodessa. Määrätietoinen, ennalta ehkäisevä kunnossapito sekä paikalliseen läsnäoloon perustuva viankorjausorganisaatio ovat osoittautuneet hyväksi keinoksi sähkön laadun takaajina. Luonnonolosuhteista johtuvat suurhäiriöt eivät ole vuosiin osuneet toimialueellemme, mutta olemme pyrkineet ottamaan oppia yhtiöiden kokemuksista muualta Suomesta ja päivittämään omaa ennakkovarautumistamme sen mukaisesti. Verkostojen saneerausten hyvä suunnittelu ja toteutus on keskeinen tapa varautua luonnonolosuhteisiin. Työ kestää vuosia ja jopa vuosikymmeniä. Toivottavaa on, että kukin yhtiö saa hoitaa oman vastuunsa paikalliset olosuhteet huomioiden järkevällä ja taloudellisella tavalla. Pakko toimia tietyllä tavalla ei välttämättä aina johda viisaisiin käytäntöihin.

Asiakkaiden hyvä palveleminen on yksi toimintamme keskeisistä tavoitteista. Asiakaslupauksemme "Sähköä luotettavasti – Rovakairassa on helppo asioida ja palvelu on sujuvaa" aiomme lunastaa jokaisena päivänä ja jokaisessa asiakaskontaktissa. Anna palautetta asiakaspalveluumme erityisesti, jos tunnet toiminnan ja lupauksen olevan ristiriidassa keskenään. Luotettavaan asiakaspalveluun keskeisenä elementtinä kuuluu hyvälaatuinen ja varma sähkönjakelu. Varmuuden eteen ponnistelemme päivittäin: pakkasella huurrekuormia keventämällä, kasvukaudella linjoja raivaten ja vuodesta toiseen uusimalla vanhenevia sähköverkon osia.

Toivotan kaikille asiakkaillemme valoisaa vuoden jatkoa. Kevättä ja kesää kohden mennään.

Tapio Jalonen
toimitusjohtaja
Rovakaira Oy

Tapani ja Hannu opettivat varautumista suurhäiriöihin

Tykkylumi ja myrskyt katkovat sähköjä.

TEKSTI: MARKKU TORKKO

Tapani-myrsky 26. joulukuuta ja Hannu-myrsky 27. joulukuuta tekivät mittavia tuhoja Etelä-Suomessa ja jättivät pahimmillaan kymmeniätuhansia ihmisiä ilman sähköä jopa useiksi vuorokausiksi.

Myrskyistä aiheutui sähköyhtiöille Suomessa noin 70 miljoonan euron ja Ruotsissa 20 miljoonan euron kustannukset. Sähköyhtiöiden vikapuhelin pirisi parin vuorokauden aikana satojatuhansia kertoja.

- Suurhäiriöiden uhka on olemassa myös Lapissa, vaikka tykkylumi on viime vuosina osoittautunut myrskyjä suuremmaksi ongelmaksi, kertoo Rovakaira Oy:n verkkojohtaja **Arto Miettinen**.

Onneksi suurhäiriöihin varautuminen on korkealla tasolla ja sitä päivitetään kaiken aikaa. Hyvä varautuminen luonnonvoimia vastaan on yksi tärkeimmistä toimista häiriöttömän sähköntoimituksen takaamiseksi.

Yli puolet keski- ja pienjännitelinjoista kulkee metsissä. Sähkökatkosten yleisin syy on sähköjohdon päälle kaatunut tai sille lumikuorman takia taipunut riukumainen puu tai oksa.

Vältyttäisiinkö ongelmalta nykyistä paremmalla sähköjohtojen vierimetsien hoitamisella - kuten elinkeinoministeri Jyri Häkämies tammikuussa esitti? Tai voitaisiinko vahinkoja torjua nostamalla linjat nykyistä korkeammalle?

Verkkojohtaja Miettinen ei täysin torju kumpaakaan ajatusta. Hän kuitenkin huomauttaa, että "se on kustannuskysymys". Jakeluverkon johtoaukot ovat jo nyt pääosin 10 metriä leveitä. Niiden levittäminen 30-40 metrin leveyteen olisi kallista. Samoin nykyisten noin 10 metrin puupylväiden korvaaminen pitemmällä teräspylväillä. Toisaalta puut kasvavat Etelä-Suomessa jopa 30-metriseksi, joten tämäkään ei aina riittäisi.

Rovakaira Oy:n verkkojohtaja Arto Miettinen.
Kuva: Rovakaira Oy:n arkisto

- Paras ratkaisu olisivat maakaapelit, mutta siinäkin asiassa tulevat kustannukset vastaan.

Tykkylumi on näyttänyt voimansa Mukkajärvellä. Kuva: Hannu Lehtinen

Vikapartiolla ei ole pakkasrajaa. Ossi Kaunisvaara (vas.) ja Ville Kinisjärvi lähdössä maastoon. Mittari näyttää miinus 35 astetta. Kuva: Markku Torkko

Tykkylumi Lapissa pahin ongelma

Tykkylumi aiheutti Rovakairan toimialueella sähkökatkoja muun muassa vuosina 2003, 2005 ja 2006. Yksi pahimpia tilanteita oli vuonna 2006, jolloin tykkylunta jouduttiin pudottamaan samoilta langoilta jopa kolme kertaa viikon aikana. Kahden kuukauden tykkylumet aiheuttivat samalla noin yhden vuoden sähkökeskeytyksien tuplaantumisen, kertoo Miettinen.

Nollakeli on yleensä pahin tykkylumen kannalta. Vaikka ei sataisikaan kovin paljon, lumi tarttuu tiukasti sähköjohtoihin.

Koko verkon kaataneilta myrskyiltä on sen sijaan säästyty. Sähköjakelun keskeyttäviä vikakeskeytyksiä on keskimäärin reilu tunti ja huoltokeskeytyksiä vajaa tunti vuodessa.

Puoli sekuntia kestäviä automaattisia keskeytyksiä eli räpsyjä sattuu esimerkiksi linnun lentäessä sähköjohtoihin, salaman iskiessä tai puunoksan koskettaessa johtoja. Niitä kirjataan vuosittain noin 15 kappaletta asiakasta kohti.

Asiakkailla aiheutunutta vuotuista sähkötöntä aikaa kirjataan yhteensä keskimäärin 1,5 tuntia vuodessa.

Lain mukaan asiakas saa korvausta yli 12 tunnin keskeytyksistä. Rovakaira Oy on laajentanut vapaaehtoisesti korvausvastuutaan valtakunnallisen suosituksen

mukaisesti myös kaikkiin normaaliolosuhteiden yli 8 tunnin jakeluverkkovikoihin. Korvaukset maksetaan automaattisesti ilman asiakasreklamaatiota.

Ohjeisto suurhäiriöihin varautumiseksi

Yksi uhkakuva sähköjakelussa on joulukuussa Etelä-Suomessa koetun kaltainen, todella voimakas myrsky, joka ylisi Kainuuseen asti. Sellainen olisi merkittävä vaara avo- ja ilmajohtoille.

Suurhäiriöihin on kuitenkin varauduttu laatimalla ohjeisto, jossa määritellään hyvin tarkkaan, ketkä tekevät mitään vaaran uhatessa.

Ensimmäiset valmiusohjelmat tehtiin 1990-luvulla ja niitä on päivitetty tähän päivään asti, sanoo Miettinen. Hän myöntää myös, että Etelä-Suomea koetelleesta tilanteesta on pohjoisessakin paljon opittavaa.

Varautumista helpottavat muun muassa Ilmatieteen laitokselta saatavat myrskyvaroitukset ja tykkylumesta kertovat sääennusteet. Salamatuksista nähdään mihin salamat iskevät.

Verkon automaattisella valvonnalla seurataan, mitkä muuntajat ovat päällä ja mitkä poissa pelistä. Yhtiössä on Rovaniemellä, Kittilässä ja Sodankylässä päivystys ja varallaolojärjestelmä, joiden avulla valmiutta voidaan tarvittaessa nostaa ja ennakoita tilanteita. Jos myrsky tai suurhäiriö yllättää, koko henkilöstö ja organisaatio hälytetään tilanteeseen mukaan.

Kriisikeskus Rovaniemen valvomossa

Suurhäiriöiden kriisikeskuksena on Rovaniemen valvomo, joka toimii 24 tuntia vuorokaudessa joka päivä kuuden päivystäjän voimin. Valvomon miehitystä lisätään tarpeen mukaan. Asiakkaiden ja automaation lisäksi maastossa kulkevat vikapartiot raportoivat valvomoon verkon tilasta. Näin valvomo voi ohjata korjausten etenemistä ja määrittää tarvittavia resursseja eri tilanteisiin. Tarvittaessa ja sään salliessa tilannetta voidaan kartoittaa myös lentämällä.

Rovakaira Oy:ssä on myös metsureiden, erilaisten toimijoiden ja urakointiyhtiöiden yhteystietoja.

Esimerkiksi varusmiehiä ei Miettisen mukaan ole viisasta ohjata vaativiin linjatoihin

muun muassa työturvallisuuden vuoksi. Vain ammattitaitoiset sähkösentajat voivat arvioida oikein vikaantuneiden, jännitteisten johtojen vaarat. Sähkösentajat osaavat myös sahata sähköjohtojen vierimetsät ja raivata johtokadut.

Armeijan kalusto, muun muassa tela-ajoneuvot, on sen sijaan osoittautunut käyttökelpoiseksi sähkölinjoja hoidettaessa. Myös hiihtokeskuksien rinnetampparit ovat erinomaisia ajokkeja tykkylumen poistossa, kun mukana kulkee yksi asentaja, joka pudotussauvalla pudottaa lumen alas.

Sähkövaaroja ei Miettisen mukaan voi koskaan korostaa liikaa.

- Maassa olevaa tai lähellä maata roikkuvaa johtoa ei missään tapauksessa pidä mennä 20 metrirä lähemmäksi, vaan on soitettava sähköyhtiön päivystysnumeroon, Rovakairan alueella 020 756 6380. ■

VARAUDU sähkökatkokseen

LÄHDE: PAHASTI POIKKI. NÄIN SELVIÄT PITKÄSTÄ SÄHKÖKATKOSTA. (JULKAISIJA: PUOLUSTUSMINISTERIÖ, 2008)

Suomalaiset ovat tottuneet lähes häiriöttömään sähkön saantiin. Sähkökatkot ovat lyhentyneet ja käyneet harvinaisiksi. Suurin osa niistä menee nopeasti ohi. Pidempään sähkökatkoon kannattaa kuitenkin varautua ennalta.

Hanki sähkökatkoksen varalle:

- ✓ taskulamppu ja ladattava lyhty
- ✓ kynttilöitä, tuikkuja ja tulitikkuja
- ✓ paristokäyttöinen radio
- ✓ paristoja radiota ja taskulamppua varten
- ✓ varuslakkeita
- ✓ laturi, jolla voi ladata matkapuhelimen akun ilman sähköä
- ✓ polttopuita, jos kotona on takka tai puu-uuni
- ✓ pieni summa käteistä rahaa
- ✓ ruokavarasto säilykkeitä ja kuivamuonaa
- ✓ harkitse myös aggregaatin hankkimista, jos asut omakotitalossa tai kesämökissä
- ✓ muista yleinen hätänumero 112 (poliisi, ambulanssi, palokunta, sosiaalipäivystys)
- ✓ kuume- ja särkylääkkeitä, laastareita ja sidetarpeita
- ✓ kosteuspyyhkeitä ja desinfiointigeeliä
- ✓ pidä auton tankki täynnä

ROVAKAIRAN YHTEYSTIEDOT

○ Rovaniemen palvelupiste

Käyntiosoite: Kauppakeskus Revontuli, Koskikatu 27, 4 krs.
Postiosoite: PL 8013, 96101 Rovaniemi
Puhelin 0207 566 300. Asiakaspalvelu 0207 566 320
Faksi 0207 566 301
asiakaspalvelu@rovakaira.fi
www.rovakaira.fi

○ Napapiirin toimisto

(Käyntiosoite: Pukinpolku 40)
Postiosoite: PL 8013, 96101 Rovaniemi
Puhelin 0207 566 300, faksi 0207 566 301
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

● Kittilän palvelupiste

Lukkarintie 30, 99100 Kittilä
Puhelin 0207 566 300
Asiakaspalvelu 0207 566 320
Faksi 0207 566 307
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

● Sodankylän palvelupiste

Ojennustie 3, 99600 Sodankylä
Puhelin 0207 566 300
Asiakaspalvelu 0207 566 320
Faksi 0207 566 309
asiakaspalvelu@rovakaira.fi

